

40 години Обединено детско заведение 7 „Детелина“, София
40 Years Kindergarten 7 „Detelina“, Sofia

ПРАЗНИЧНАТА СРЕДА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Лидия Стефанова

Обединено детско заведение 7 „Детелина“, София

Резюме. В статията се засяга ролята на празниците и развлеченията в условията на детската градина за стимулиране личностната и творческа активност на детето в предучилищна възраст.

Keywords: holiday celebrations, kindergarten, children, poetry, dancing, puzzles, games

Всяко дете се ражда с творчески потенциал, а ние-възрастните е нужно да стимулираме детската личностна и творческа активност. „Аз мога да бъда, аз мога да направя.“ - не е ли това, което искаме за нашите деца? Творчеството е способността да вижда нещата в нова и необичайна светлина. Музикалното изкуство – основа на познавателна, развиваща, комуникативна, оценъчна и адаптивна функция, конкретно представено в образователните ядра като:

Ядро „Възприемане на музика“:

- детето да умее да разпознава визуално и слухово три музикални инструмента, както и разграничаване на мъжки, женски и детски глас;
- да се научи да разпознава танци, като валс, марш, право хоро и ръченица.

Ядро „Възпроизвеждане на музика“:

- усвояване на умения за изпълнение на самостоятелни предпочитани песни и музикално ритмични движения;
- емоционално отношение и желание за изпълнение на музика

Ядро „Музика и игра“:

- детето изпълнява основни танцови движения;
- умее да изпълнява цялостен танц;
- придобиване на умения за импровизация на танцови движения върху познатата мелодия.

Ядро „Елементи на музикалната изразност“:

- детето се научава да разпознава високи и ниски тонове, тембър на човешките гласове и музикални инструменти, основни видове темпо (бързо и бавно), динамика (силно и тихо);
- придобива умения за посоката на движение на мелодията¹⁾.

Търсенето и намирането на интересни интерактивни форми на взаимодействие създават благоприятна среда, в която детето може да изрази своите певчески, танцувални и артистични способности.

Педагогическите ситуации като основна форма за развитие на музикалната култура и способности

Провеждането на тържества, празници и друг вид развлечения оставят трайни емоционални следи в детското съзнание. В нашата детска градина е традиция да се честват празници, чрез които се стимулират артистичните и музикалните способности на децата, създават се чувства и настроения и преживяване на заложените идеи. В празнична атмосфера се създават условия за цялостносмесване на много елементи от изкуствата – музика, танц, слово. Децата като истински артисти и разгръщат своите музикални умения, въвеждат се в определен етикет на поведение. Появата им пред публика ги поставя пред нова по - специална роля. Изразявайки себе си, те се чувстват значими, важни, в центъра на събитията.

Организирането и провеждането на празници и тържества в детската градина е интерактивен модел на взаимодействие и добър повод за съвместна дейност, който има възпитателен, образователен и развлекателен характер. Изгражда у децата самочувствие и отговорност.

Възпитателното въздействие на празниците зависи от начина им на организация и провеждане. Съдържанието се подбира с оглед на задачите и идейната същност на празника. Празникът носи по-пълни преживявания и не изморява децата, когато те са преки участници в него. Необходима е предварителна подготовка. Чрез най-различни средства в занятията и игрите децата осмислят тези впечатления. Възпитателно значение има и участието им в самата организация за празника - изработване на поздравления, украса, реквизити, костюми и др. По такъв начин предстоящото тържество става цел, която насочва дейността на децата и съдейства за резултатно формиране на детската личност. Приятните чувства, ярките впечатления се осмислят по-късно, когато станат предмет на знанията след провеждане на празника. Често децата ги отразяват в рисунките си, съставят разкази по впечатления и преживявания.

В своята работа педагозите използват разнообразни методи, подходи и средства (разказ, играчки, куклен театър и пр.), за да привлекат и активизират вниманието на децата към музикалните дейности. Музикалният материал се обединява в сюжет и се организира в игрова форма. Целта е да се създаде подходяща емоционална нагласа у децата, чувство на удоволствие и радост от заниманията. Така те запомнят по-трайно това, което е свързано с приятни чувства. при участието на любими кукли и играчки и др. Предпразничният период се характеризира с усилена подготовка за усвояване на музикалния репертоар по време на музикалните регламентирани и нерегламентирани педагогически ситуации като основна форма за развитие на музикалната детска култура. Заучаването на

музикалните номера се извършва по време на музикалните занятия. Децата се приобщават към традициите чрез костюмите, музиката и танците.

Организиране на празници и развлечения в детската градина съобразно природния календар и народната традиция - форма на музикална изява

Народните традиции и обичаи в бита на нашия народ са неотменима част от неговата култура. Те предават историческия опит на поколенията. Носят своята богата символика, която кара човек от дете да заживее с техните достойнства, да бъде носител и продължител на народните традиции, да прибавя нови образи за обогатяване на народното изкуство. Особено благоприятни възможности за реализиране на възпитателното въздействие са народните традиции и обичаи, добре подбрани и правилно изяснени. Те завладяват всички области на душевния живот на децата – ум, чувства, въображение и воля. Обкръжаващата действителност, в която живеят подрастващите, провокира непрестанно техния интерес към света.

Народните празници и обичаи винаги са привличали детското внимание.. За тях обредите са някакво привлекателно тайнство. „Прекрасното е навсякъде около нас – в природата, в човешките отношения, в морални ценности, съхранени в народните обичаи, традиции и празници” (Дяков, 1993). Те носят много радост и дълбоки преживявания, оставащи незаличими следи в детската душа, изпълнени са с ярки, интересни образи и съдържание.

За всеки празник разработваме специален сценарий с включени подходящи народни песни, стихове, танци, загадки, драматизации. Изготвяме реквизити и оформяме битови кътове. Запознаваме децата със съдържанието и значението на народните обичаи. Стремим се да представим обичая такъв, какъвто е бил някога.

Приготовленията за празниците доставят удоволствие и радост, а когато радостта е споделена с най-близкия човек, тя е още по-голяма. Каним и родителите да участват заедно с децата в подготовката. Те се включват най-вече до изготвянето на украса. Наричаме тези форми на съвместна работа със семейството работилници. Няколко дни преди провеждането на празниците уведомявахме родителите, даваме им възможност да помислят и да предложат свои идеи. От друга страна, подготвяйки децата за предстоящите празници, им възлагаме задачи да обсъдят с родителите си какво биха могли да изработят заедно, да осигурят необходимите материали. Работилниците провеждаме вечер, след работния ден на родителите. Започваме работа след като децата изпълняват песен, посветена на предстоящия празник, с която поздравяват своите родители и създават празнично настроение. За всеки празник родител, дете или учител разказва накратко за традициите, легенди, предания и поверия. Така заедно възпитаваме у децата желание да се уважават взаимно, да уважават близките си. Предлагаме на родителите да ни помогнат при подготовката. Тъй като познаваме художествените им възможности, предлагаме на някои от тях да изработят декори, а всички останали родители ангажираме с обмислянето и направата на сценичните костюми на децата си. Разпределяме ролите и всеки родител знае каква роля ще изпълнява детето му. Всеки ден, при срещите си с тях, сутрин или вечер, се консултираме, доуточняваме какво и как може да се направи. За да не останат децата изолирани, насочваме родителите да се консултират с тях за мнението им, дали им допада, какво още може да се добави към костюма.

Коледните празници дават възможност за пряк допир с българския дух, традиции и обичаи. Многообразието на коледните песни, пожелания и обреди са неповторими. Подготовката за празника заема голямо място в режима на децата през седмицата преди Коледа. Децата се запознават с обичаите за Бъдни вечер, Коледа и символиката на коледуването. Формите, методите и средствата, чрез които поднасяме информацията, са съобразени с възрастовите особености и индивидуални възможности на децата. Облечени в народни носии, с много песни, сред добра автентична атмосфера, те пресъздават празника Бъдни вечер. Около софрата сядат момичетата с народни носии, а момчетата показва обичая „Коледуване”. Украсяваме прекрасни сурвачки от дрянови пръчки и възпроизвеждаме обичая „Сурвакане”. С нетърпение и голямо вълнение децата очакват какво ще им донесе Дядо Коледа, след като отдавна са го написали в писмата си. Добрият старец пристигна с шейна, дърпана от няколко горски животни. С него е и Снежанка, която му помогна при раздаването на подаръците. Децата пеят, танцуват и рецитират стихчетата си за празника.

Любим празник за децата е и Баба Марта. Чудната старица пристига в детската градина с ярка носия и голяма шарена торба пълна с мартенички. Тя разказва интересни легенди в и задава въпроси на децата, за да види какво знаят те за празника. Децата пеят песнички, играят хорѐ. Баба Марта ги закичва с мартенички и им пожелава да са здрави, бели и червени като мартеничките засмени.

Осми март е чакан и желан празник за цялото семейство. Чрез своята изява на този ден децата разкриват обичта, признателността и таланта си пред своите родители. С много обич те изказват най-милите думи, изпяват най-нежните песни, изиграват най-хубавите танци, подаряват най-красивите цветя на мама.

На 22 март посрещаме пролетта с прекрасен празник. Децата се веселят, танцуват и превръщат тържеството в пролетен бал на цветята, символ на зараждащата се пролет и съживяващата се природа. Интересен момент на празника е оприличаването на децата с красиви пролетни цветя, които танцуват. За да са съпричастни към подготовката на празника, заедно с тях определяме и подходящата музика за музикален фон и танци.

Великденските празници са много чакани от децата Радостен и цветен, празникът идва с червено яйце – символ на живота. Боядисаните яйца от децата, песните „Великденски камбанки“, „Чук чук яйчице“ и разказът за стопанката, която потрива челото на детето с първото боядисано в червено яйце и ги богослови „Червен, червен Великден, зелен, зелен Гергьовден и догодина със здраве“ впечатляват децата.

Лазаров ден също е вълнуващ празник за тях, те влизат в ролята на лазарки с пресъздаване на обичая, с лазарски песни и характерния танц „Буенек”.

В детската градина запознаваме децата с бита и традициите и на други народи и етноси, чрез което се стремим да развиваме общите, специалните способности и таланти на децата. Гражданското образование е „процес на социализация и социална подготовка за усвояване на знания, умения и компетентност, необходими за интегриране в социалните структури и активно участие в обществения живот”. Важен акцент в него е осъзнаване на детето на различни поведенчески модели, ориентирани към познаването на различни култури. Проектът, който ОДЗ 7 спечели през 2012г „Чрез игри и празници да се опознаем“ - ЦОИДУЕМ, МОНМ е посветен на детството и приятелството, на традицията на различните народи и етноси в мултиетническата среда. Чрез работата по него се постаряхме да възпитаваме децата в дух на междуетническа толерантност, да ги научим да живеят заедно, независимо от техните различия (етнос, култура, раса). Запознахме ги с музиката на различните народи, поднесена по лесен и достъпен за тях начин.

Заклучение

Прилаганата в детската градина система от форми и средства за възпитаване на умения, които подпомагат социалната интеграция на децата е важен фактор за изграждането на индивидуалната и груповата идентичност по отношение на традиции, обичаи и култури. „Като интерактивен модел на педагогическо взаимодействие празникът в детската градина е най-подходящата образователна среда за изграждането на ценностната система на детето, за неговата успешна социализация и за интеграцията му в културните еталони на обществото”. (Балкански, Захариев, 1998). Той „се превръща в средство за цялостно есте-

тическо възпитание, защото при тях музиката се съчетава и с други видове изкуства, които взаимно се допълват, за да изразят най-пълно една идея“ (Балкански, 1998).

Затова щедро предаваме и възпитаваме самостоятелност, творческа активност и самоувереност у децата и се стремим да осигурим гъвкави стратегии и добри практики за развитие на детската музикална творческа дейност.

БЕЛЕЖКИ

1. Андреева, Е., Бошнакова, А. (2005). Програмна система „Ръка за ръка“. Направление „Музика“.

ЛИТЕРАТУРА

- Ангелов, Б. (1993). *Детето и светът*. София.
Балкански, С., Захариев, З. (1998). *Въведение в гражданското образование*. София: ИК Ласка.
Динеков, П. (1972). *Български фолклор*.
Дяков, Т. (1993). *Народният календар*. София.
Йорданова, Л. (1988). *Изкуство и народни обичаи*. София.

FESTIVE ENVIRONMENT IN KINDERGARTEN

Abstract. In this article I discuss the role of festivals and entertainment to detect the child's potential. The emphasis is placed on promoting self-expression and creativity, as a condition of physical and psychological comfort.

Lidia Stefanova

✉ Kindergarten „Detelina”
44, Deyan Belishki str.
Sofia, Bulgaria